

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká pošta, s.p.**, se sídlem Politických vězňů 904, Praha 1, ve věci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 8. 2014, č. j. 6 A 77/2014 – 14,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Průběh řízení

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) se žalobce domáhal toho, aby městský soud vydal rozsudek tohoto obsahu: *„Určuje se, že vrácení všech písemností Českou poštou bylo nezákonným zásahem do práva na vyzvednutí soudní písemnosti v adresném místě, a to v důsledku neaplikace OSŘ doručujícím orgánem i iracionálního pokynu soudů na obálce (do vlastních rukou, neukládat, dle 50 OSŘ), resp. soudy aplikované IMS č. j. 145/11-OD-ST (zelené obálky typu II. i III.) a dle ní i poštou vydávané obálky.“*

[2] Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaná nepostupovala při doručování konkrétně označených zásilek správně, když mu nepřipravila zásilky k vyzvednutí a následující pracovní den je vrátila odesílateli.

[3] V reakci na výzvu městského soudu k zaplacení soudního poplatku žalobce požádal o osvobození od soudního poplatku. K tomu přiložil vyplněné prohlášení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků; v něm uvedl, že nemá žádné výtěžné zdanitelné příjmy, jako důvod uvedl „*plná invalidita*“, dále uvedl, že má peněžní závazky ve výši „*desetitisíce*“, jeho „*způsobilost zcizovat*“ je „*nenarušená*“, jako způsob bydlení uvedl „*nenájemní*“ a konečně uvedl, že je příjemcem státní podpory – „*příspěvku na živobytí*.“

[4] Usnesením označeným v záhlaví tohoto rozsudku městský soud jeho žádost zamítl. V tomto usnesení sice připustil, že majetkové poměry žalobce odůvodňují osvobození od soudních poplatků, současně však konstatoval, že v případě žalobce existují jiné důvody, pro které by mu osvobození od soudních poplatků přiznáno být nemělo. Hlavním důvodem zamítnutí žádosti městským soudem byla povaha projednávaného sporu. Dalšími důvody jsou zneužívání uvedeného institutu, který žalobce dle názoru městského soudu jen povzbuzuje k další procesní aktivitě před správními soudy, ale též před Ústavním soudem, a také neustálý nárůst počtu sporů iniciovaných žalobcem, kdy původní smysl vedení pře ustupuje do pozadí a motivací pro další proces je tento proces samotný. Dále městský soud také uvedl, že návrh žalobce zjevně nemůže být úspěšný, neboť nesměřuje k ochraně veřejných subjektivních práv podléhajících ochraně ve správním soudnictví, ale jde o výtky a stížnosti na postup žalované při doručování písemností.

[5] Proti tomuto usnesení městského soudu nyní žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti

[6] Stěžovatel ve včasné kasační stížnosti kromě jiného namítl, že městský soud neměl hodnotit, jakým způsobem vede spory. Pokud soud dospěl k závěru, že žalobu nepodal za účelem ochrany svých práv, měl soud tuto žalobu odmítnout. Závěrem zpochybnil také úvahy soudu týkající se postupu žalované při doručování písemností stěžovateli. Na rozdíl od městského soudu se domnívá, že žalovaná postupuje nezákonně.

[7] Z těchto důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření ke kasační stížnosti

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejdříve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Bylo zjištěno, že stěžovatel neuhradil soudní poplatek za kasační stížnost, ani není v řízení před zdejším soudem zastoupen advokátem, tak jak to vyžaduje § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Vzhledem ke skutečnosti, že předmětem řízení v dané věci je rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků za řízení před městským soudem, Nejvyšší správní soud na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení

žalobce advokátem v řízení netrval, protože takový požadavek by pouze vedl k řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení o této kasační stížnosti a nesvědčilo by ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení (srov. k tomu rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 – 22).

[10] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, neshledal přitom vady, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Předmětem přezkumu je usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud se v odůvodnění tohoto rozhodnutí proto zabýval pouze námitkami směřujícími proti tomuto rozhodnutí městského soudu.

[13] Městský soud při posouzení naplnění předpokladů pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků vycházel vedle jeho prohlášení o majetkových poměrech učiněného v tomto řízení i z dalších písemností založených u soudu. Poukázal přitom na to, že stěžovatel byl původně v jiných řízeních opakovaně osvobozován právě pro svoji nemajetnost. Městský soud tak sice v projednávané věci dospěl k závěru, že stěžovatel splňuje první z uvedených podmínek ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., tedy nedostatek prostředků, osvobození od soudních poplatků mu však nepřiznal. Dospěl totiž k závěru, že stěžovatel jednak zneužívá dobrodiní osvobození od soudních poplatků a jednak že podaná žaloba zjevně nemůže být úspěšná.

[14] Co se týče zneužívání dobrodiní osvobození od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud předně uvádí, že je úkolem soudu v každém jednotlivém případě vážit konkrétní specifické okolnosti žádosti o osvobození od soudních poplatků a individuální poměry žadatele, musí se v rámci tohoto postupu zabývat i otázkou, zda žadatel neuplatňuje svá práva svévolně či šikanózním způsobem. Jakkoliv § 36 odst. 3 s. ř. s. oproti § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., Občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, výslovně nezapovídá osvobození účastníka řízení od povinnosti platit soudní poplatek v případě „*svévolného uplatňování práva*“, úvaha v naznačeném smyslu musí být imanentní součástí posouzení specifických okolností žádosti a individuálních poměrů žadatele a uplatní se tedy i v soudním řízení správním. Opačný závěr by byl v přímém rozporu s účelem tohoto institutu, jenž primárně brání tomu, aby účastník řízení nemohl pouze pro svou nepříznivou majetkovou situaci uplatňovat své právo u soudu. Usnesení, kterým soud nevyhoví žádosti o osvobození od soudních poplatků v případě evidentního zneužívání práva na přístup k soudu, nemůže být s posledně jmenovaným právem účastníka řízení v rozporu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 – 91).

[15] V nyní projednávané věci má Nejvyšší správní soud za to, že městský soud nepochybil, jestliže postup stěžovatele v jednotlivých řízeních posoudil jako svévolné uplatňování práva. Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud se dostatečným způsobem zabýval osobou stěžovatele a jeho procesní činností v předmětném řízení i v dalších řízeních vedených před tímto soudem. Zdejší soud přisvědčil městskému soudu v tom, že závěry o pokračujícím zneužívání práva lze činit s ohledem na četnost sporů

iniciovaných stěžovatelem, na jejich podstatu a postup stěžovatele v jejich rámci, kdy často nepochybně nepostupuje s cílem dobrat se meritorního rozhodnutí ve sporné věci. Ke shodným závěrům ohledně procesní činnosti stěžovatele již ostatně dospěl i Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2012, č. j. 3 As 59/2012 – 7, či v usnesení ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 As 121/2012 – 22.

[16] V projednávané věci bylo rovněž zcela na místě, že městský soud poukázal na způsob, jímž stěžovatel sdělil soudu své osobní a majetkové poměry. Žádostí stěžovatele o osvobození od soudních poplatků téměř shodného obsahu se zabýval i Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 12. 9. 2014, č. j. 1 As 121/2012 – 22, kde konstatoval, že *„takto formulovaná žádost je podle názoru soudu zjevně šikanózní a není míněna vážně. Jediným smyslem takovéto žádosti je dosáhnout samostatného rozhodnutí soudu o této žádosti, nikoliv vyhovění žádosti. Pokud by tomu tak nebylo, jistě by žádost stěžovatel formuloval zcela jinak.“*

[17] Nejvyšší správní soud dále přisvědčil závěru městského soudu, že pokud stěžovatel spatřoval nezákonný zásah žalované v tom, že žalovaná nepřipravila doručované písemnosti na udané doručovací adrese k vyzvednutí, ale vrátila je soudu následující pracovní den, podaná žaloba zjevně nemohla být úspěšná. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 6. 5. 2011, č. j. 8 As 70/2010 – 156, přisvědčil závěru, že podání žalobce, v němž vyjadřuje nespokojenost s doručováním písemností žalovanou, nesměřuje k ochraně veřejných subjektivních práv podléhajících ochraně ve správním soudnictví, ale jde o výtky a stížnosti na postup při doručování písemností.

[18] Není důvodná ani ta námitka stěžovatele, podle níž měl městský soud žalobu odmítnout, pokud dospěl k závěru o tom, že v podané žalobě nebrání svá veřejná subjektivní práva. Nejvyšší správní soud v nynějším řízení rozhoduje o kasační stížnosti proti usnesení, jímž stěžovateli nebylo přiznáno osvobození od soudního poplatku. Zda a jak městský soud rozhodne o vlastní žalobě stěžovatele, Nejvyšší správní soud nemůže v tomto řízení předjímat.

V. Závěr

[19] Nejvyšší správní soud ze všech výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1, poslední věty, s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

[20] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

